

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Aleše Sabola a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce:

pprap. P. R., bytem Ú., E. 4,

zast. Mgr. Václavem Strouhalem, advokátem v Písku, Přátelství 1960, 397 01,

proti žalovanému:

první náměstek policejního prezidenta, Policejní prezidium, se sídlem Strojnická 27, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 5.8.2015, č. j. PPR-22479-17/ČJ-2013-990131,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 5.8.2015, č.j. PPR-22479-17/ČJ-2014-990131, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů soudního řízení ve výši 24.229 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 5.8.2015, č.j. PPR-22479-17/ČJ-2014-990131, kterým bylo změněno rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby ve věcech služebního poměru č. 728/2014 ze dne 18.6.2014, kterým byla podle § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru zamítnuta žádost o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas v důležitém zájmu služby konanou podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru od 1. ledna 2011 do 6. listopadu 2013 nejvýše v rozsahu 150 hodin v každém uvedeném kalendářním roce. Ve vztahu k nařízené službě přesčas konané podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v každém uvedeném kalendářním roce od 1. ledna 2009 do 22. září 2010 se žalovaný dovolal podle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru práva promlčení, protože lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru 3 roky, není-li stanoveno jinak, a marně uplynula.
2. Rozhodnutím Policie České republiky, ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Policie ČR ve věcech služebního poměru č. 728/2014 ze dne 18.6.2014, byla zamítnuta žádost žalobce o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas v důležitém zájmu služby konanou podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru od 23.9.2010 do 23.9.2013 nejvýše v rozsahu 150 hodin v každém uvedeném kalendářním roce. Za nařízenou službu přesčas konanou dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru v každém uvedeném kalendářním roce od 1.1.2009 do 22.9.2010 bylo namítnuto promlčení. V období od 23.9.2010 do 31.12.2010 nebyl výkon služby přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru nařízen. V termínu od 1.1.2011 do 23.9.2013 byla žalobci nařízena služba přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, kterou žalovaný uvedl i s důvody nařízení. Uvedené rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby napadl žalobce odvoláním, v němž namítl, že rozhodnutí je nesprávné, služební funkcionář nesprávně zjistil skutkový stav, nesprávně jej právně posoudil, rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy a v řízení byly porušeny procesní předpisy a toto porušení procesních předpisů mělo vliv na správnost a zákonnost na odvoláním napadené rozhodnutí. K uplatněné námitce promlčení žalobce v odvolání namítl, že je v rozporu s dobrými mravy, a proto by k ní nemělo být přihlášeno.
3. Žalobou napadeným rozhodnutím prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 5.8.2015, č.j. PPR-22479-17/ČJ-2014-990131, byl výrok rozhodnutí změněn tak, že byla zamítnuta žádost o doplatek služebního příjmu za nařízenou službu přesčas v důležitém zájmu služby konanou podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru od 1. ledna 2009 do 23. září 2013 nejvýše v rozsahu 150 hodin v každém uvedeném kalendářním roce. K návrhu žalobce doložit do spisu bezprostřední, prvotní doklady, ze kterých vyplývají informace uvedené v tabulce – kopie knihy služeb, plány služeb, výkazy odsloužených hodin, harmonogramy služeb od roku 2007, rozkazy k nařízení služby přesčas ze období 2007 – 2013, údaje o obsazenosti útvaru za období 2007-2008, zápis ze štábu č. 4 z roku 2012, dopis vedoucích skupin ze dne 9.12.2013 a pokyn služebního funkcionáře č. 34/2012, žalovaný uvedl, že do spisu byly doloženy všechny relevantní podklady, tj. kopie knih

služeb, které se vztahují ke konkrétním dnům nařízené služby přesčas. Současně byly do spisu doloženy i plány služeb žalobce, v nichž vykonal službu přesčas, a také plány služeb nepřítomných příslušníků za měsíce, kdy za ně odvolatel vykonával službu přesčas. Výkazy odpracovaných hodin a harmonogramy služeb do spisu nebyly doloženy, protože pro potřeby odvolacího řízení jsou přehlednější plány služeb, neboť z nich je zřejmý i důvod nařízení služby přesčas. Údaje o obsazenosti útvaru jsou v napadeném rozhodnutí služebním funkcionářem uváděny. K dopisu vedoucích skupin ze dne 9.12.2013 žalovaný uvedl, že se vztahoval k připravované reorganizaci, která v té době byla ve fázi úvah, což uvádí služební funkcionář ve svém stanovisku. Pokyny služebního funkcionáře k odchylné personální pravomoci upravují pouze rozsah pravomoci k nařizování služby přesčas. K námitce žalobce, že výpověď svědka plk. Mgr. B. je nepoužitelná a účelově zkreslená, neboť sám knihu služeb nevypisoval a nemůže znát přesné důvody, kdy žalobce navrhl výsledky vedoucích skupin, žalovaný uvedl, že výsledky vedoucích skupin nebyly provedeny proto, že s odstupem času si ani vedoucí skupin nemohou pamatovat, z jakého důvodu byla služba přesčas nařízena. Navíc v době, kdy byla žalobci služba přesčas nařizována, nebyla stanovena povinnost konkrétního zdůvodnění.

4. K námitce podstavu a údajům o množství přesčasové služby (80 000 hodin) žalovaný konstatoval, že jde o informace, které neodpovídají skutečnosti nebo jsou špatně interpretovány. V uvedené době byla skupina, kde byl žalobce zařazen, naplněna na 98 %, tj. scházelo doplnit jednoho příslušníka. K čerpání finančních prostředků na proplacení nařízené služby přesčas dle § 54 odst. 2 zákona o služebním poměru v roce 2013, je uvedená částka 47 milionů nadsazena o cca 20 milionů. Správný údaj je cca 27 milionů. Tvrzení, že odbor vykazoval v roce 2013 celkem 80 tisíc hodin nařízené služby přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, je nadsazen o cca 30 tisíc hodin (správný počet je cca 51 tisíc hodin).
5. K tvrzení, že knihy služeb byly účelově poupraveny, když jsou v nich obsaženy údaje dopisované jinou rukou a tužkou, služební funkcionář uvedl, že kniha služeb je živý materiál, který skutečně může být dopisován jinou rukou, a to v případě, kdy osoba, která tuto knihu vede, není ve službě.
6. K námitce, že plány služeb jsou účelově vytvořené a pravděpodobně i cíleně upravené a byly vytvořeny dlouho po jejich vzniku, žalovaný tvrdil, že plány služeb byly pořízeny z „Archivu plánu služeb systému EKIS WEB“, do spisového materiálu byly pořizovány v tomto období a tedy musejí mít i datum kopírování na CD nosič současně. Výkazy přesčasových hodin jsou jiným dokumentem do spisu nezaloženým, neboť z něj nejsou zřejmé konkrétní důvody nařízení služby přesčas. K tomu, že námitka promlčení je uplatněna nesprávně, je v rozporu s dobrými mravy, vysvětlil žalovaný, že námitka promlčení byla uplatněna v souladu se zákonem a žalobce neuvedl konkrétní důvody, ze kterých by bylo možné dovodit rozpor s dobrými mravy.
7. Žalobce uvedené rozhodnutí napadl v celém rozsahu žalobou. Namítl, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť se bezezbytku nevypořádává s veškerými důkazy založenými ve spise, s veškerou argumentací a návrhy žalobce, nerespektuje ustálenou

judikaturu Nejvyššího správního soudu ČR, jakož i další judikaturu soudů, hodnocení skutečností a důkazů je naprosto v příkrém rozporu s logikou. Žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a to v rozsahu, který je pro rozhodnutí nezbytný a neopatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. Rozhodnutí je založeno na nesprávném právním názoru žalovaného, přitom došlo k porušení procesních předpisů. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalobce spatřuje v tom, že se žalovaný nevypořádal s důkazními návrhy a tvrzeními žalobce. To se týká zejména doložení plánů služeb, výkazů odpracovaných hodin, údajů o obsazenosti útvaru, dopisu ředitele ze dne 9.12.2013, zápisu ze štábu č. 4 z roku 2012. Závěry žalovaného mnohdy postrádají jakékoliv logické odůvodnění, nemají oporu ve spisu, z pořízených důkazních materiálů žalovaný nevyvozuje žádné závěry, není zřejmé, jak se žalovaný vypořádal se všemi dokumenty založenými do spisu. Žalovaný se nevypořádal se všemi skutečnostmi, zejména s personálním podstavem Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby (dále jen „útvár“), žalovaný tyto důležité informace vůbec nezjišťuje a ani se jimi nezabývá, ve spise tak nejsou doloženy informace o tom, že personální situace u útvaru byla naprosto nedostatečná a že počet chybějících příslušníků se pohyboval v řádech desítek příslušníků. Žalovaný tak nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí. Za tímto účelem si žalovaný ani neopatřoval potřebné podklady. U útvaru přitom panuje dlouhodobý personální podstav.

8. Žalobce dále uvedl, že za období let 2008 – 2011 disponuje výkazy odpracovaných hodin - z nich vyplývá, že služba přesčas je naprosto běžnou službou postrádající jakýkoliv prvek výjimečnosti.
9. Ke zjišťování skutkového stavu věci žalobce namítl, že žalovaný opatroval písemná stanoviska od odpovědných služebních funkcionářů a vedoucích, aniž by žalobci umožnil položit těmto dotazovaným služebním funkcionářům otázky a případně ovlivnit rozsah zjišťovaných skutečností. Žalovaný neměl požadovat zpracování „písemného stanoviska“, nýbrž provést výsledky těchto služebních funkcionářů či dalších osob jako svědků či dožádat další přímé dokumenty. Žalovaný neumožnil žalobci klást dotazy svědkům a tím jej jako žalobce zkrátil na jeho právech a zatížil řízení neodstranitelnou vadou, která měla podstatný vliv na celý průběh a výsledek řízení. Tabulka *analýza služby přesčas* podle žalobce obsahuje nepodložené údaje; tyto nepodložené údaje a z nich následující tvrzení jsou nepřezkoumatelné. Žalovaný se v tomto konkrétním případě nezabýval službou přesčas jako takovou, žalovanému musí být známo, že u útvaru docházelo i k tomu, že část jedné služby byla vykázána jako služba přesčas a část služby jako běžná služba. V tomto případě měl žalovaný zajistit i evidenci „běžných“ služeb jako u přescasu. Některé dokumenty nejsou vůbec doloženy, a to např. ohledně neschopností ke službě. Žalovaný měl sám z úřední povinnosti zjistit důvody nařízení služby přesčas, když dle § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon“) má povinnost zabývat se všemi skutečnostmi rozhodnými pro vydání rozhodnutí.
10. Služba přesčas do limitu 150 hodin byla žalobci stanovena v rozporu s § 54 odst. 1 zákona. Jednotlivými konkrétními znaky se žalovaný nezabýval, a to zejména výjimečností vyplývající z důležitého zájmu služby. Přitom docházelo k nařizování

služby přesčas z důvodu nedostatečného personálního obsazení; u útvaru byl personální podstav, což vyplývá ze stavů i ze zápisu ze Štábu, z tohoto důvodu je služba přesčas u útvaru nařizována v rozporu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona. Služba přesčas byla automaticky využívána k plnění běžných úkolů služby. Žalovaný nevzal v úvahu nařízení policejního prezidenta, trvalý úkol, č. 86/K z roku 2007, dle kterého bylo všem služebním funkcionářům nařízeno „zabezpečit dosažení cílového stavu, kdy nařízená přesčasová práce bude z 50 % placená.“ Žalobci nebyla proplacena služba přesčas za období 2008 – 2010, a to ani v tomto 50% rozsahu. Z knihy služeb pak nevyplývají důvody nařízení služby přesčas a ani skutečnost, za koho žalobce sloužil službu přesčas. Žalobce dále namítl, že napadené rozhodnutí mohl vydat služební funkcionář, který nemá pravomoc toto rozhodnutí vydat. O odvolání by měl rozhodovat policejní prezident. Ten o odvolání nerozhodl. Pokud by byl zastoupen prvním náměstkem, měl toto rozhodnutí vydat první náměstek. Ten dané rozhodnutí nevydal, neboť bylo vydáno náměstkem pro službu kriminální policie a vyšetřování. Pouze policejní prezident by mohl pověřit rozhodnutím jinou osobu. Současný postup náměstka pro službu kriminální policie a vyšetřování je v rozporu se zákonem a vnitřními předpisy, a proto by i toto rozhodnutí mohlo být považováno za nezákonné či nicotné.

11. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě nesouhlasil s tím, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v odvolacím řízení byly podle něj rozsáhle doplněny podkladové materiály, čímž byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí. Do spisového materiálu byla doplněna většina dokladů požadovaných žalobcem. Konstatoval, že se žalobce snaží o dezinterpretaci § 53 odst. 3 písm. b) zákona. V souladu s § 53 odst. 1 zákona se doba služby rozvrhuje na jednotlivé směny předem zpravidla na období 1 měsíce, přičemž změna rozvržení doby služby musí být oznámena příslušníkovi zpravidla nejpozději 3 dny před nástupem do služby, a neumožňuje-li povaha služby stanovit příslušníkovi nerovnoměrné rozvržení doby služby předem, určí mu služební funkcionář nejpozději 1 den předem počátek směny a konec směny určí podle potřeb služby. Ustanovení § 53 odst. 3 písm. b) zákona upravuje toliko způsob, jakým má být služba rozvrhována, netýká se výkonu služby přesčas. Žalovaný se v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí jednotlivými hodinami přesčas vykonanými žalobcem v dotčeném období podrobně zabýval a ve světle judikatury správních soudů uvedl konkrétní důvody, pro které byla služba přesčas nařízena. Odvolacím správním orgánem ve věcech služebního poměru je v souladu s § 190 odst. 6 zákona služební funkcionář nadřízený služebnímu funkcionáři, který napadené rozhodnutí vydal. Jedná se o speciální ustanovení k § 2 odst. 1 zákona. Je nepochybné, že rozhodnutí vydal první náměstek policejního prezidenta, což vyplývá z hlavičky rozhodnutí, názvu rozhodnutí, podpisové doložky a samotného podpisu služebního funkcionáře. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout.
12. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 6.11.2017, č.j. 11 Ad 20/2015-58, žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b), odst. 3 s.ř.s. pro vady řízení zrušil. Soud mj. konstatoval, že z žalovaným předložených listin vztahujících se k rokům 2011 a 2012 není seznatelné, za koho žalobce službu přesčas sloužil, nelze proto posoudit konkrétní okolnosti nařízení služby přesčas. Pro posouzení důvodnosti

nařízení služby přesčas přitom musí být ze správního spisu zřejmá příčinná souvislost mezi nařízením služby přesčas konkrétnímu příslušníkovi sboru a konkrétními mimořádnými okolnostmi, zároveň musí být správním spisem prokazatelná samotná mimořádnost nastalých okolností. V souzené věci ze správního spisu takové okolnosti soud dostatečně zjistit nemohl. Závěry žalovaného uvedené v rozhodnutí soud považoval za obecné přinejmenším ve vztahu k mimořádnosti okolností, pro které byla služba přesčas nařízena, dále pak i ve vztahu okolnostem, na jejichž základě byla služba přesčas nařízena i žalobci.

13. Rozsudek Městského soudu v Praze byl posléze zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 15.11.2018, č.j. 9 As 447/2017-26 obsahující následující podstatu závazného právního názoru: *„řádné odůvodnění rozsudku městského soudu vyžaduje provést rozbor toho, zda jednotlivé dílčí důvody absence příslušníků uvedené správními orgány by bylo možno samostatně akceptovat jako důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru pro nařízení služby přesčas žalobci. Při tomto rozboru zohlední závěry uváděné v judikatuře Nejvyššího správního soudu týkající se hodnocení jednotlivých dílčích důvodů pro nařízení služby přesčas. Po rozboru jednotlivých dílčích důvodů je nezbytné, aby městský soud uvedl, jak hodnotí odůvodnění správních orgánů, které nařízení služby přesčas spojily s kumulací absencí řady příslušníků, kteří byli nepřítomni z různých důvodů.“*
14. Při jednání účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích, jejich skutková a právní argumentace pak odpovídala vývoji soudní judikatury k řešené právní problematice. Žalovaný zejména připustil neúplnost správního spisu, pokud jde o počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas v případech kumulace absencí, přitom takový údaj je pro posouzení důvodnosti nařízení služby přesčas v takových případech nezbytný.
15. Soud shledal žalobu důvodnou.
16. Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že výkon služby přesčas byl žalobci nařízen v roce 2011 ve dnech 5.1., 10.1., 12.1., 14.2., 24.2., 11.3., 22.3., 26.3. V roce 2012 se jednalo o dny 4.1., 15.1., 17.1., 18.1., 24.1., 3.2., 10.2., 13.2., 14.2., 18.2. V roce 2013 byl výkon služby přesčas žalobci nařízen ve dnech 23.1., 27.2., 9.3., 21.3., 24.3., 9.4., 23.4., 30.4. a 18.5.
17. Podstatou sporu v posuzované věci je, zda byly žalobci ve sledovaném období nařizovány přesčasové hodiny do limitu 150 hodin v kalendářním roce v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, resp. zda byl tento soulad dostatečným způsobem správními orgány odůvodněn, a v návaznosti na to otázka nároku žalobce na případný doplatek služebního příjmu za službu nařízenou přesčas v rozporu se zákonem.
18. Podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru platí, že *[p]říslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídit výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce. Za důležitý zájem služby se dle § 201 odst. 1 téhož zákona považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru.*

19. Podle § 112 odst. 2 věty první zákona o služebním poměru je *[p]říslušníkovi (...)* stanoven služební příjem s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.
20. Podle § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno za každou započatou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Neposkytne-li bezpečnostní sbor příslušníkovi náhradní volno v době 3 kalendářních měsíců po výkonu služby přesčas nebo v jinak dohodnuté době, má nárok na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby přesčas v kalendářním měsíci, v němž službu koná.
21. Soudní judikatura dovodila, že na základě analogické aplikace § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno, nebo na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku i za každou vykonanou hodinu služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce, která mu byla nařízena v rozporu se zákonem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4Ads 11/2013 - 41). Má-li být institut služby přesčas do limitu 150 hodin v kalendářním roce využíván v souladu s platnou právní úpravou, musí být současně splněny následující podmínky: (1) Důležitý zájem služby, (2) z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas a (3) odůvodnění přijetí tohoto opatření. Služba přesčas tudíž představuje výjimečné opatření, které umožňuje nařídit výkon služby nad rámec základní služby, která podle § 52 odst. 1 zákona o služebním poměru činí 37,5 hodiny týdně. Služební zákon tedy nepojímá službu přesčas jako další fond služební doby, z něhož je možné libovolně čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce. Naopak pro nařízení služby přesčas je nutné splnit uvedené podmínky, jejichž dodržení musí být ověřitelné tak, aby v řízení ve věcech služebního poměru týkajícího se služebního příjmu příslušníka a v případném soudním přezkumu mohl být učiněn spolehlivý závěr, zda byla služba přesčas nařízena v souladu se zákonem či nikoliv. Uvedené vyžaduje, aby vedoucí příslušník v případě každé jednotlivé služby přesčas vymezil a uvedl konkrétní důvod, proč ji nařídil. S ohledem na neformálnost rozhodování o službě přesčas nicméně nelze požadovat, aby odůvodnění nařízení služby přesčas splňovalo parametry, které zákon o služebním poměru stanovuje pro odůvodnění rozhodnutí vydaného v řízení ve věcech služebního poměru. Po vedoucím pracovníkovi je však možné požadovat alespoň rámcové vymezení důvodu pro nařízení služby přesčas a stručný písemný záznam o tomto důvodu, například v knize služeb. Pokud vedoucí příslušník konkrétní důvod nařízení služby přesčas alespoň rámcově nevymezí a nezaznamená v písemné formě, a ani ho nelze spolehlivě dovodit ze spisového materiálu, nemůže služební funkcionář v řízení ve věcech služebního poměru náležitě posoudit, jestli služba přesčas byla nařízena v souladu se zákonem či nikoliv, a následně si takový úsudek nemůže učinit ani soud (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013 - 41).
22. V posuzované věci správní orgány, jde-li o nařízení služby přesčas ve dnech 5.1.2011, 10.1. 2011, 14.2.2011, 24.2.2011, 11.3.2011, 26.3.2011, 4.1.2012, 15.1.2012, 17.1.2012, 18.1.2012, 24.1.2012, 13.2.2012, 14.2.2012, 18.2.2012, odůvodnily takový postup a jeho soulad s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru kumulací

nepřítomnosti jiných příslušníků s tím, že ji nebylo možné předem předvídat a očekávat. Správní orgány nařízení služby žalobci přesčas v uvedených dnech nezdůvodnily nutností zastoupit konkrétního příslušníka, jenž nemohl do služby daný den nastoupit z jednoho z dílčích důvodů uvedených výše, nýbrž ve vztahu k jednotlivým dnům konstatovaly kumulaci nepřítomností příslušníků z vyjmenovaných dílčích důvodů.

23. Nejvyšší správní soud zdůvodnění služby přesčas kumulací nepřítomnosti jiných policistů řešil v rozsudku ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 258/2017-32, na který navázal rozsudkem ze dne 25. 7. 2018, č. j. 9 As 133/2017-35. Z uvedených rozsudků vyplývá, že u každého z posuzovaných dní je nutno „nejprve provést rozbor toho, zda jednotlivé dílčí důvody nepřítomnosti příslušníků uvedené správními orgány (dovolená, pracovní neschopnost, služební volno, jazykový kurz atd.) by bylo možno akceptovat jako důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru pro nařízení služby přesčas u příslušníka, který má nepřítomné příslušníky zastoupit. A po takto provedeném rozboru jednotlivých dílčích důvodů provést u každého dne, kdy žalobci byla nařízena služba přesčas, hodnocení, zda ob stojí odůvodnění správních orgánů poukazujících na kumulaci nepřítomností celé řady příslušníků chybějících ze široké palety důvodů“. (viz bod [23] rozsudku NSS, č. j. 9 As 133/2017-35). K samotné kumulaci nepřítomností NSS ve svém rozsudku č. j. 9 As 258/2017-32 (viz bod [52]), rozdělil dny, kdy byla nařízena služba přesčas typově na dvě kategorie, a to na dny, kdy počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl vyšší než počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro který je možno pro jejich zástup nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena, a na dny, kdy počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl stejný nebo nižší než počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro který je možno pro jejich zástup nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena.
24. První skupinu tvoří případy, kdy počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl stejný nebo nižší než počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro který je možno pro jejich zástup nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Jestliže je příslušník nepřítomen z některého z důvodů, jež je samostatně možné akceptovat jako důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 písm. zákona o služebním poměru, je možné nařídit službu přesčas jinému příslušníkovi, který má absentujícího příslušníka zastoupit.
25. Druhou skupinu případů představují dny, kdy počet příslušníků, jimž byla nařízena služba přesčas, byl vyšší než počet příslušníků, kteří nemohli daný den nastoupit do služby z důvodu, pro který je možno pro jejich zástup nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Kumulace různých důvodů u více příslušníků, které jednotlivě neumožňují nařízení služby přesčas ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, pak také neumožňuje nařízení služby přesčas, která není dle § 112 odst. 2 citovaného zákona proplacena. Vzhledem k tomu, že je to příslušný služební funkcionář, kdo rozhoduje kdy a kolik příslušníků vyšle na

různé kurzy, kdy jim poskytne ozdravný pobyt, taktéž kdy budou čerpat dovolenou, a zda jim v případě nenárokového služebního volna vyhoví a poskytne ho, lze požadovat, aby tyto jednotlivé důvody absencí koordinoval tak, aby jiným příslušníkům nebyla nařizována služba přesčas.

26. Soud zprvu posuzoval, zda by bylo možné připustit jako důležitý zájem služby dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru pro nařízení služby přesčas samostatně jednotlivé dílčí důvody absence jiných příslušníků, které správní orgány vymezily. Správní orgány konkrétně uvedly tyto dílčí důvody nepřítomnosti příslušníků: 1) pracovní neschopnost, 2) vyslání na studijní pobyt, 3) služební volno z důvodu studia, z důvodu ošetřování člena rodiny, darování krve, ozdravného pobytu, návštěvy lékaře, a služební volno bez poskytnutí služebního příjmu, 4) ozdravný pobyt, 5) dovolená.
27. Při posouzení, zda důvody nepřítomnosti příslušníků v uvedené dny skutečně nastaly, soud vycházel z nesporného skutkového stavu, jak je konstatován žalovaným v napadeném rozhodnutí.
28. V souladu s judikaturou lze jako důležitý důvod pro nařízení služby přesčas akceptovat pracovní neschopnost jednoho příslušníka a nutnost jeho zastoupení po dobu nepřítomnosti příslušníkem jiným (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6Ads 151/2011 – 126, či rozsudek téhož soudu ze dne 15. 10. 2015, č. j. 1As 183/2015 - 63). *„Pracovní neschopnost způsobená zdravotními problémy je nahodilá událost. K pracovní neschopnosti totiž u jednotlivého příslušníka nemusí vůbec dojít a i v případě, že k ní dojde, nelze ji dopředu předvídat.“* S ohledem na nahodilost a s tím související nepředvídatelnost pracovní neschopnosti nelze přisvědčit námitkám žalobce, že s běžnou nemocností je nutné počítat při stanovování počtu systematizovaných míst (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9As 258/2017 - 32).
29. Podle § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru se doba služby rozvrhuje na jednotlivé směny předem zpravidla na období 1 měsíce. Při rozvržení doby služby na jednotlivé směny postupuje služební funkcionář tak, aby zajistil včasné a kvalitní plnění úkolů bezpečnostního sboru na daný měsíc ve smyslu § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru. Při rozvrhu základní doby služby služební funkcionář přirozeně nemůže zohlednit případnou budoucí absenci příslušníků v důsledku jejich pracovní neschopnosti. Ve smyslu rozsudku sp. zn. 9 As 258/2017 je totiž neschopnost způsobená zdravotními důvody nahodilá událost, k níž u jednotlivého příslušníka nemusí vůbec dojít a i v případě, že k ní dojde, nelze ji dopředu předvídat. Jedná se tedy o nepředvídatelnou situaci. V této souvislosti NSS v rozsudku rovněž uvedl, že *„na absenci příslušníků z důvodu pracovní neschopnosti lze však celkem dobře reagovat nařízením služby přesčas“*.
30. V rozsudku sp. zn. 1 As 183/2015 NSS uvedl, že: *„Službu přesčas lze nařídit pouze v důležitém zájmu služby, který je dán jen ve výjimečných případech. Konkrétně se jedná o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru, jako například momentální indispozice nebo absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů“*. Nejvyšší správní soud potvrdil, že pracovní neschopnost je třeba považovat za nepředvídatelnou situaci, ale stanovil i

časový okamžik, ke kterému je třeba posuzovat její nepředvídatelnost z hlediska možnosti nařídit službu přesčas v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Tímto okamžikem je zpracování rozvrhu základní doby služby dle § 53 téhož zákona. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud rovněž v rozsudku sp. zn. 4 Ads 11/2013, v němž uvedl, že službu přesčas je možné nařídit „*jen v případech, které nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 služebního zákona. Jelikož je v operačním středisku Policie České republiky prováděn výkon služby v nepřetržitém provozu, lze naopak očekávat menší množství takových případů. Mezi ně by bezpochyby náležely služby přesčas náhradou za příslušníky v pracovní neschopnosti, jak již bylo zmíněno*“.

31. Není pak rozhodné, s jakým časovým předstihem před vykonáním služby přesčas služební funkcionář věděl o pracovní neschopnosti jiných příslušníků, ale zda o ní věděl při zpracování rozvrhu základní doby služby na příští měsíc. Nastala-li tedy pracovní neschopnost příslušníků až po rozvržení doby služby na jednotlivé směny v dalším měsíci, jedná se o nepředvídatelnou situaci, kterou je možné řešit v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru nařízením služby přesčas.
32. Pokud je naopak služebnímu funkcionáři při zpracování rozvrhu základní doby služby na příští měsíc známo, že některý z příslušníků je v pracovní neschopnosti, je na něm, aby tuto skutečnost promítl do rozvrhu služeb v tom smyslu, že jednotlivé služby rozdělí mezi příslušníky, jež má k dispozici. Takovou pracovní neschopnost totiž nelze ve smyslu výše uvedeného považovat za nepředvídatelnou právě proto, že je při rozvržení doby služby na jednotlivé směny služebnímu funkcionáři známa. Zpravidla bude služebnímu funkcionáři známa rovněž informace o předpokládané době trvání pracovní neschopnosti. Tuto může získat buďto přímo od zdravotně indisponovaného příslušníka, nebo ji lze odvodit z obsahu rozhodnutí lékaře o dočasné pracovní neschopnosti, kde je pravidelně uváděno datum příštího ošetření nebo kontroly. Dlouhodobá pracovní neschopnost tedy nemůže bez dalšího sama o sobě znamenat, že by byl v případě zástupu za daného příslušníka vždy automaticky naplněn důležitý důvod pro nařízení služby přesčas. Vždy bude záležet na konkrétních okolnostech dané pracovní neschopnosti, jejím průběhu a rozsahu informací, které má služební funkcionář při zpracování rozvrhu základní doby služby na příští měsíc (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2018, č. j. 9 As 207/2018 - 20).
33. Pokud jde o vyslání na studijní pobyt (kurz základní odborné přípravy), dospěl soud k závěru, že se jedná o důvod nepřítomnosti, s nímž může správní orgán počítat a předvídat jej předem, a proto tuto skutečnost jako důvod, pro který je možno nařídit jinému příslušníkovi službu přesčas ve smyslu ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru neakceptoval. „*Dle § 38 odst. 1 zákona o služebním poměru lze příslušníka za účelem získání znalostí, dovedností a zkušeností potřebných k výkonu služby vyslat na studijní pobyt. Ze zákonné úpravy je patrné, že správní orgán má možnost uvážení v tom, zda příslušníka na studijní pobyt vyšle či nikoliv. Vyslání na studijní pobyt má správní orgán možnost ovlivnit, nejde pro něj tedy o nepředvídatelnou a neovlivnitelnou okolnost. (...) Vyslání příslušníka na studijní pobyt tak nenaplnňuje znak výjimečnosti.*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9As 258/2017 - 32). Rozhodnutí o vyslání příslušníka na školení, kurz, stáž apod. je zcela v dispozici

služebního funkcionáře. Je proto na služebním funkcionáři, aby mj. po zohlednění personální situace, případně rozhodl, že žádosti nevyhoví. Předvídatelnost absence z posuzovaného důvodu je zřejmá. Nejde o skutečnost nenadálou. Služební funkcionář proto nepochybně musí mít přehled o tom, kolik příslušníků útvaru takové studium právě absoluuje, či bude absolvovat. Absolvování studijního pobytu není skutečností nepředvídatelnou.

34. Taktéž v případě vyslání příslušníka na ozdravný pobyt nejde o absenci nepředvídatelnou, kterou by správní orgán nemohl ovlivnit a počítat s ní při rozvrhování základní doby služby. Nárok na ozdravný pobyt v délce trvání 14 dnů v kalendářním roce má dle § 80 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušník, jehož služební poměr trval alespoň 15 let. Služebnímu orgánu musí být bez pochyb známo, kolik příslušníků útvaru uvedenou podmínku splňuje a budou tak nárok na ozdravný pobyt v kalendářním roce uplatňovat. Skutečnost, že ozdravný pobyt bude třeba poskytnout, není pro správní orgán žádnou nečekanou událostí. Dobu čerpání ozdravného pobytu určuje služební funkcionář. Nadto zákon o služebním poměru v ustanovení § 80 odst. 6 služebnímu funkcionáři umožňuje, aby v případě překážky na straně bezpečnostního sboru příslušník na ozdravný pobyt nastoupil až v dalším kalendářním roce.
35. Ohledně čerpání dovolené Nejvyšší správní soud uvedl, že *„nařizování a čerpání dovolené je zcela běžnou záležitostí, není tedy naplněn požadavek výjimečnosti, který je spojený s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Kdy bude dovolená čerpána, si neurčuje příslušník sám. Čerpání dovolené je natolik běžnou součástí služby u policejního sboru, že je věcí státní správy policie, aby vyřešila personální otázky fungování policie tak, aby jen z důvodu čerpání dovolené u jednoho příslušníka nebyla jinému příslušníkovi nařizována služba přesčas, která není dle § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru proplacena.“* (viz např. rozsudek č. j. 9As 258/2017 - 32). Čerpání řádné dovolené proto soud jako důvod opravňující k nařízení služby přesčas ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru neakceptoval.
36. V případě služebního volna je zapotřebí rozlišovat jednotlivé konkrétní důvody, pro které bylo v posuzovaném případě nařízeno. Zákon o služebním poměru zakotvuje služební volno ve své hlavě čtvrté a páté – služební volno s poskytnutím služebního příjmu a služební volno bez poskytnutí služebního příjmu. V případě některých důvodů zákon o služebním poměru upravuje služební volno jako nárokové, konkrétně se jedná o služební volno při překážkách ve službě z důvodu obecného zájmu dle § 68 zákona o služebním poměru, služební volno při důležitých osobních překážkách ve službě dle § 70 téhož zákona a služební volno k účasti na výběrovém řízení nebo k získání dalšího odborného požadavku dle § 72 téhož zákona. V jiných případech je poskytnutí služebního volna závislé na rozhodnutí služebního funkcionáře, a to konkrétně v případě služebního volna při studiu dle § 73 zákona o služebním poměru, které lze příslušníkovi na jeho žádost udělit, a dále v případě služebního volna bez poskytnutí služebního příjmu podle § 76 zákona o služebním poměru, které lze příslušníkovi poskytnout jen tehdy, nebrání-li tomu vážný zájem služby. Podle § 75 odst. 2 zákona o služebním poměru je příslušník povinen o poskytnutí služebního volna požádat, to neplatí v případě, jestliže mu překážka ve službě podle § 68 odst. 5

písm. c) nebo § 70 odst. 2 písm. a) až f) citovaného zákona nebyla předem známa. Z uvedeného ustanovení je patrné, že již zákon o služebním poměru vychází z předpokladu o nenadálosti a nepředvídatelnosti v případě některých důvodů pro nařízení služebního volna. Nemůže – li je předem předvídat příslušník, jehož se týkají, tím spíše je nemůže předvídat a ovlivnit správní orgán, resp. příslušný služební funkcionář při nařizování služby přesčas.

37. Při hodnocení nařízení služby přesčas z důvodu nutnosti zástupu příslušníka, který čerpá služební volno, je třeba vycházet z kritéria, zda je důvod čerpání služebního volna nepředvídatelný a náhlý. V takovém případě lze o naplnění důležitého zájmu služby zahrnujícího znak jisté výjimečnosti hovořit. Opačně je tomu v případě důvodu, o kterém se příslušný služební funkcionář dozvěděl s dostatečným předstihem. V případě čerpání služebního volna z předvídatelného důvodu tudíž nařízení služby přesčas jinému příslušníkovi nebude v souladu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9As 27/2017 - 31). Některé situace mohou být za určitých okolností předvídatelné, jindy náhlé (např. dárcovství krve, doprovod člena rodiny do zdravotnického zařízení k vyšetření nebo ošetření, jestliže to nezbytně vyžaduje jeho věk nebo zdravotní stav). Není proto dost dobře možné poskytnout ve vztahu k jednotlivým důvodům obecně platný závěr, zda se jedná o předvídatelný a plánovaný důvod absence. Hodnocení u služebního volna musí brát vždy v potaz konkrétní důvod a okolnosti jeho poskytnutí.
38. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 9 As 27/2017 - 31 konstatoval, že na hodnocení nařízení služby přesčas z důvodu zástupu příslušníka, který čerpá služební volno, lze použít shodné kritérium jako v případě pracovní neschopnosti. Jde-li tedy o důvod čerpání služebního volna, který byl při rozvržení doby služby na jednotlivé směny nepředvídatelný a náhlý, lze hovořit o naplnění důležitého zájmu služby zahrnujícího znak jisté výjimečnosti. Opačně tomu bude v případě důvodu, o kterém se příslušný služební funkcionář dozvěděl s dostatečným předstihem, tj. o němž věděl při rozvržení doby služby na jednotlivé směny. Rozhodné je, zda o této žádosti služební funkcionář věděl při zpracování rozvrhu základní doby služby na příští měsíc. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud dále poukázal na to, že skutečnost, že poskytnutí služebního volna je v určitých případech nárokové a služební funkcionář nemůže jeho udělení nijak ovlivnit, nehraje z hlediska posouzení, zda poskytnutí služebního volna představuje způsobilý důvod pro nařízení služby přesčas, žádnou roli. I v případě služebního volna, na jehož poskytnutí má příslušník nárok, se totiž může jednat (a v řadě případů se bude jednat) o situaci, která je předem známá a předvídatelná a kterou tedy může služební funkcionář při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 služebního zákona zohlednit.
39. Jde-li o rok 2011, obsahuje správní spis údaje o příslušnících, jejichž nepřítomnost byla kumulována CD disk na č.l. 68 (připnut k č.l. správního 38 spisu) správního spisu, a v důsledku čehož byla žalobci nařízena služba přesčas, jde-li o poskytnutí služebního volna, soud ze spisu nezjistil, zda se jednalo o situaci nepředvídatelnou, tedy zda mohla být služebním funkcionářem při rozvržení doby služby na jednotlivé směny rozvržena, v tomto ohledu je správní spis neúplný. Ve vztahu k roku 2012 obsahuje

správní spis žádosti o udělení služebního volna u příslušníka 272829, jemuž bylo poskytnuto služební volno za účelem darování krve, o udělení volna žádal dne 2.1.2012, jednalo se tedy o situaci nepředvídatelnou, zároveň pak bylo volno poskytnuto ve veřejném zájmu, u příslušníka č. 273519 není žádost o udělení volna na 15.1.2012 datována, nepředvídatelnost situace se ze spisu nepodává. Žádosti ke dni 17.1.2012 správní spis neobsahuje, ohledně 18.1.2012 potom není zřejmé, že o služební volno bylo žádáno po vyhotovení plánu služeb u příslušníka 321992. Naopak dárčovství krve u příslušníka č. 306863 může být považováno za událost nepředvídatelnou. Bylo-li poskytnuto služební volno dne 24.1.2012 příslušníkům č. 272850 a 319104, jedná se z pohledu soudu o situaci nepředvídatelné. U příslušníka 259021 nelze s určitostí posoudit nepředvídatelnost darování krve dne 13.2.2012 s ohledem na absenci údaje o fixaci plánu služeb na měsíc únor 2012 (žádáno bylo dne 24.1.2012), ošetřování člena rodiny příslušníkem č. 245570 dne 8.2.2012 pak lze považovat za událost nepředvídatelnou. U zpětně vyplněných žádostí vztahujících se ke datům 12.1.2012 (příslušník č. 275276), 24.1.2012 (příslušníci 272850 a 319104), 13.2.2012 (příslušník 261010) 14.2.2012 (příslušník 275297) nelze jednoznačně posoudit okolnosti podání žádostí, jakkoliv se jinak z důvodů poskytnutí služebního volna podává, že se mohlo jednat o situace akutní a nepředvídatelné.

40. S ohledem na výše uvedené je možné shrnout, že jednotlivě lze obecně jako důležitý zájem služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru akceptovat následující důvody: pracovní neschopnost, služební volno z důvodu ošetřování člena rodiny či dárčovství krve. Naopak soud jako důležitý důvod pro nařízení služby nelze akceptovat důvody spočívající ve vyslání na jazykový kurz či kurz odborné přípravy, ozdravný pobyt a dovolenou. Ohledně služebního volna pak soud odkazuje na argumentaci v předchozím odstavci.
41. Jde-li o výše uvedené dny, kdy byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v důsledku kumulace absencí, figurovaly v nich současně jak důvody nařízení služby přesčas, které jsou judikaturou správních soudů považovány za důvody v důležitém zájmu služby ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, tak důvody, které neobstojí (kumulace absencí ve dnech 5.1.2011 a 10.1.2011 byla zapříčiněna mj. vysláním příslušníků na studijní pobyt, ve zbylých případech byla kumulace absencí zapříčiněna mj. poskytnutím dovolené). Soud však nemohl ve vztahu k rokům 2011 a 2012 přistoupit k dalšímu kroku posouzení důvodu kumulace absencí, jak jej vymezila aktuální soudní judikatura, neboť z žalobou napadeného rozhodnutí ani z podkladů, které jsou obsahem správního spisu, nelze zjistit, kolik policistů bylo ve který den veleno do služby přesčas za nepřítomné příslušníky z důvodu, pro který bylo možno nařídit neplacenou službu přesčas, ani kolik jich bylo veleno do služby přesčas celkově. Za takového stavu nebylo možné určit poměr počtu chybějících příslušníků, jejichž zástup byl odůvodněn nařízením služby přesčas bezplatně, a počtu celkově povolanců příslušníků do služby přesčas. Napadené rozhodnutí je v této části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, správní spis je pak v tomto ohledu neúplný.
42. Soud dále zkoumal případy, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas v souvislosti se zvýšeným bezpečnostním rizikem, či z důvodu bezpečnostní akce. V souvislosti s tímto přezkumem Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku č. j. 9 As 447/2017-26

vedl, že je především nutné zabývat se charakterem jednotlivé bezpečnostní akce a odkázal na svůj dřívější rozsudek č. j. 9 As 27/2017-31, podle kterého bezpečnostní zajištění českého předsednictví v Radě Evropské unie bylo důvodem k nařízení služby přesčas.

43. K tomu soud nejprve uvádí, že předsednictví ČR v Radě Evropské unie probíhalo prvních šest měsíců roku 2009, a tedy tato bezpečnostní akce jako taková není předmětem v nyní posuzované věci. Pokud jde o charakter bezpečnostních akcí ve dnech, v nichž byla žalobci nařízena služba přesčas, z podkladů ve správním spisu vyplývá, že ve dnech 3. 2. a 10. 2. 2012 šlo o zajištění bezpečnosti zasedání vlády ČR, a tyto služby byly nařízeny v reakci na to, že 1. 2. 2012 byl na Úřad vlády doručen anonymní dopis s výhružkou smrti představitelům vlády, posléze pak výhrůžný e-mail premiérovi. V následujících dnech, kdy zasedala vláda, tak bylo potřeba posílit výkon služby z důvodu přetrvávajícího nebezpečí. Bezpečnostní akce dne 31.3.2013 pak proběhla v souvislosti s výhrůžným e-mailem zaslaným premiérovi, bezpečnostní akce ve dnech 9.4 a 30.4.2013 pak proběhly v souvislosti s demonstracemi proti politice vlády. V těchto případech lze konstatovat mimořádnost situace, kdy nezbytnost posílení ochrany objektů a představitelů státní moci nebyla předvídatelná. Z obsahu správního spisu se naproti tomu nepodává, v čem spočívala mimořádnost bezpečnostních akcí ve dnech 12.1.2011 a 22.3.2011 (k tomu viz také sdělení vedoucího odboru ochrany objektů zvláštního významu ze dne 19.1.2015, na č.l. 111 správního spisu), soud za daného skutkového stavu vycházel z toho, že šlo o nařízení služby přesčas v rámci obvyklé činnosti spadající do působnosti Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby. Byla-li pak v roce 2013 nařízena žalobci služba přesčas v období, kdy mělo trvat zvýšené bezpečnostní riziko, avšak v rozhodnutí jsou jako důvody nařízení služby přesčas uvedeny důvody jiné (čerpání dovolené, popř. odvedení k plnění jiných úkolů po fixaci plánu) není z rozhodnutí zřejmá příčinná souvislost mezi zvýšeným bezpečnostním rizikem a nařízením služby přesčas. Dovolával-li se žalovaný při jednání soudu těchto důvodů nařízení služby přesčas jako důvodů podpůrných, soud takový postup neaproboval. Primárně byla žalobci služba přesčas nařízena pro čerpání dovolené jiným příslušníkem. Jak je uvedeno výše, čerpání dovolené není důvodem pro nařízení služby přesčas, tím spíše nebude její poskytnutí ve vztahu k nařízení služby přesčas obhajitelné v době zvýšeného bezpečnostního rizika a mimo fixovaný plán. Odvelení k plnění úkolů po fixaci plánu není skutkově v rozhodnutí blíže vymezeno, z obsahu spisu se pak nepodávají bližší okolnosti takového postupu, z nichž by bylo možné posoudit mimořádnost nastalé situace. V tomto ohledu je nutné obsah správního spisu doplnit.
44. Rovněž ve vztahu k nařízení služby přesčas ve dnech 23.1., 27.2 a 24.3.2013 z důvodů pracovní neschopnosti je na místě správní spis doplnit. Jakkoliv je z přehledu na CD disku (viz výše) pro rok 2013 zřejmé, jak byly služby plánovány u absentujících příslušníků, přitom je zároveň zřejmé, že s absencí při fixaci plánu počítáno nebylo, není ve spisu zachycena konkrétnější vazba absencí na nařízení služby přesčas žalobci, ačkoliv správní orgány listinami k těmto okolnostem se vztahujícími disponují. V tomto směru soud nevidí důvod, proč by pro ucelený pohled na věc neměly být do správního spisu založeny písemné rozkazy k nařízení služby přesčas (v tomto ohledu

soud nesouhlasí se závěrem žalovaného na čl. 11 spisu, že tyto listiny nejsou podstatné).

45. Soud se ve vztahu k posuzované věci neztotožnil s argumentací žalobce, že kumulace nepřítomností u útvaru je důsledkem personálního podstavu policejního útvaru, a nemůže se tak jednat o mimořádnou situaci opravňující služebního funkcionáře nařídít službu přesčas. Dostatečné personální naplnění policejního útvaru není rozhodnou skutečností, neboť samo o sobě nezabývá Policii České republiky, resp. její útvary povinnosti plnit uložené úkoly. I v případě, kdy by nastala kumulace nepřítomností u útvaru právě v důsledku personálního podstavu v daném období (přitom taková situace je reálně představitelná), není služební funkcionář zbaven povinnosti zajistit plnění úkolů policie, resp. konkrétního útvaru, zároveň příslušník policie ve služebním poměru musí být srozuměn s tím, že v případě nastalých mimořádných okolností mu může být nadřízeným služebním funkcionářem nařízeno sloužit službu přesčas, ať už jsou takové mimořádné okolnosti zapříčiněny čímkoliv. Poukaz příslušníka policie na příčinu vzniku mimořádné situace v době nařízení služby přesčas ani po jejím vykonání relevanci nemá, rozhodné je pouze to, zda mimořádná situace nastala, resp. na základě konkrétních okolností byla služebním funkcionářem jako mimořádná vyhodnocena, a nařízení služby přesčas bylo shledáno nezbytným pro zajištění kvalitního výkonu služby.
46. Na základě výše uvedených skutečností tak soud napadené rozhodnutí podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a, b), odst. 3 s. ř. s. zrušil pro vady řízení (nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů a nedostatečnost obsahu správního spisu ve vztahu ke skutkovému stavu rozhodnému pro posouzení věci) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odstavec 4 s. ř. s.). V dalším řízení správní orgán doplní správní spis o listiny, na jejichž základě bude možné provést výše popsaný test kumulace absencí ve vztahu k nařízení služby přesčas žalobci, tyto okolnosti pak také uvede ve správním rozhodnutí. Rovněž ve vztahu k nařízení služby přesčas žalobci pro absenci konkrétních příslušníků v roce 2013, kdy již byla praxe služebních funkcionářů ve vztahu k nařizování služeb přesčas co do jejího zaznamenávání podrobnější, je nutné správní spis doplnit o relevantní dokumentaci, kterou správní orgány disponují. Soud doplňuje, že podle § 190 odst. 6 věta první zákona o služebním poměru je odvolacím orgánem služební funkcionář nadřízený služebnímu funkcionáři, který napadené rozhodnutí vydal. Ve spojení s vnitřními normami vydanými policejním prezidentem [čl. 1 odst. 2 písm. e) závazného pokynu policejního prezidenta č. 137/2009 („první náměstek policejního prezidenta řídí ředitele ÚOÚČ“)], je zřejmé, že o odvolání rozhodoval příslušný služební funkcionář.
47. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 věty první s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Náhrada nákladů představuje zaplacený soudní poplatek z podané žaloby v částce 3.000 Kč, odměnu zástupce a jeho hotové výdaje. Mimosmluvní odměna činí za 4 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby a účast při jednání soudu dne 31.10.2017 a 25.3.2019) 12.400 Kč (3.100 Kč za jeden úkon dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. vyhlášky č. 177/1996

Sb., advokátní tarif) + 4x režijní paušál dle § 13 vyhlášky, tj. 1200 Kč, dále 1550 Kč za účast při jednání, při němž došlo k vyhlášení rozhodnutí podle § 11 odst. 2 písm. f) advokátního tarifu a 300 Kč režijní paušál. Žalobci pak náleží cestovné ve výši 2.450 Kč za cestu osobním automobilem Škoda Octavia, RZ x, k jednání soudu ve dnech 31.10.2017 a 6.11.2017, cesta Písek – Praha a zpět (celkem 4x115 km), při průměrné spotřebě motorové nafty 5l/100 km a ceně 28,60 Kč /l a opotřebení 3,90 Kč/km, a dále cestovné ve výši 1.329 Kč za cestu osobním automobilem Škoda Octavia, RZ x, k jednání soudu dne 25.3.2019, cesta Písek – Praha a zpět (celkem 2x115 km), při průměrné spotřebě motorové nafty 5l/100 km a ceně 33,60 Kč /l a opotřebení 4,10 Kč/km,

Dále žalobci náleží náhrada za promeškaný čas strávený cestou k soudu podle § 14 odst. 2, odst. 3 v celkové výši 2.400 Kč (24 půlhodin). Celkem tak žalobci náleží náhrada nákladů řízení ve výši 24.229 Kč. Žalobce požadoval přiznat náhradu nákladů spočívajících také v úkonu podle § 11 odst. 2 písm. d) advokátního tarifu, učinění takového úkonu se ze soudního spisu nepodává. Povinnost k úhradě této částky byla stanovena v přiměřené lhůtě 30 dnů odpovídající časovým požadavkům na realizaci platby na straně žalovaného.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 25. března 2019

Mgr. Aleš Sabol
předseda senátu

